

Spoorwegtijdperken in Bulgarije

vertaling: FEBELRAIL en de NEDERLANDSE MODELSPoor FEDERATIE

NEM**803****BG**

blad 1 van 2

Documentatie

Norm met nationale geldigheid

uitgave 1992 vertaling 1998

1. Algemeen

In de ontwikkelings van de spoorwegen tekenen zich duidelijk tijdperken af die worden gekarakteriseerd door technische mijlpalen en wisselende maatschappelijke structuren. Deze tijdperken komen tot uiting in zowel het aanzien van spoorwegen, bijvoorbeeld in de infrastructuur en het seinwezen, als in de uitvoering, kleur en opschriften van het materieel. Modelspoorwegen moeten daarom, in verband met het onderwerp, het decor en het ingezette materieel, in een bepaald tijdperk worden ingedeeld.

2. Onderverdeling

Modelspoorwegen naar Europees voorbeeld kunnen worden verdeeld in vijf tijdperken (zie NEM 800) die doorgaans niet scherp zijn af te bakenen; meestal overlappen de overgangen elkaar en zijn zij slechts op delen verschillend.

Talrijke tussentijdse veranderingen in het uiterlijk van de spoorwegen vereisen een verdere onderverdeling in perioden. Deze zijn echter gezien de verschillende ontwikkelingen slechts geldig per land. Deze norm beschrijft de tijdperk- en periode-indeling in Bulgarije.

3. Aanduidingen en gebruik

De tijdperken worden overeenkomstig NEM 800 met Romeinse cijfers aangeduid. De perioden worden door kleine letters aangegeven en worden aan de Romeinse cijfers van de tijdperk-indeling toegevoegd (bijvoorbeeld: "tijdperk IVb").

Een tijdperkaanduiding zonder lettertoevoeging verwijst naar de met een * aangeduide periode. Als modellen in een andere periode zijn onder te brengen, moet altijd de lettertoevoeging worden gebruikt.

Fabrikanten van modelspoorartikelen wordt aanbevolen te letten op een juiste tijdperkgebonden uitvoering en in hun catalogi het betreffende tijdperk aan te geven.

aanduiding en tijdsbestek	kenmerken
Tijdperk I tot - 1925	Begin aanleg spoorwegnet. Particuliere spoorwegmaatschappijen en in 1888 oprichting Bulgaarse Staatsspoorwegen. Vanaf 1900 aanschaf typisch Bulgaarse locomotieven en doorgangsrijtuigen.
periode a 1866 - 1878	Ontstaan van de eerste spoorwegen in het Osmaanse keizerrijk. Particuliere spoorwegmaatschappijen.
periode b 1878 - 1888	De nieuw opgerichte Bulgaarse staat strijdt om eigen spoorwegen. 1885 Historische wet over de bouw van spoorwegen.
periode c 1888 - 1908	1888 oprichting Bulgaarse Staatsspoorwegen. Ontstaan van eerste particuliere industriespoorwegen. 1905 Ingebruikname eerste stoommotorrijtuig.
periode d* 1908 - 1914	Nationalisatie van de grote particuliere spoorwegmaatschappijen. Alle spoorwegen, uitgezonderd de industrielijnen, zijn staatseigendom. 1912 Oprichting van het Ministerie van Spoorwegen. Eerste standaardisering bij de locomotiefbouw, wegens oorlogsomstandigheden niet volledig gerealiseerd.
periode e 1915 - 1925	Gebruik spoorwijdte 760 en 600 mm, in het begin uitsluitend voor militaire doeleinden (tot 1917). Aanschaf eerste oorlogslocomotieven (1916) en de eerste locomotieven met zes gekoppelde assen (1922).

aanduiding en tijdsbestek	kenmerken
Tijdperk II 1925 - 1944	Voltooiing van de ontwikkeling van het Staatsspoorwegnet. Volledige ontwikkeling van de stoomlocomotieven. Komst dieseltreinstellen. Alle rijtuigen worden volgens de lichte bouwwijze gebouwd.
periode a 1925 - 1929	Overgangperiode. De tweede standaardisering en normalisatie voor de bouw van locomotieven wordt uitgewerkt en toegepast. In deze periode worden geen locomotieven besteld.
periode b* 1930 - 1940	Wijziging van het seinreglement. Komst van lichtseinen. 1936 Vernummering van het locomotiefpark. Indienststelling gestandaardiseerde locomotieven. Omvangrijke modernisering van het rollend materieel.
periode c 1941 - 1944	Rollend materieel uitputtend gebruikt gedurende de oorlog. Nieuwe nummering van het wagenpark.
Tijdperk III 1945 - 1970	Verdere ontwikkeling van het spoorwegnet en fabrieken voor rollend materieel. Begin tractiewisseling. De behoefte aan wagens wordt grotendeels gedekt door de binnenlandse industrie. Stillegging of omsporing van de 600 mm spoorwegen.
periode a 1945 - 1948	Wederopbouw na de oorlog.
periode b 1949 - 1962	Eigen fabrieken voor rollend materieel. Begin exploitatie van zware treinen.
periode c* 1963 - 1970	Nieuwe tractievormen (diesel en elektrische exploitatie) worden ingezet. Vernummering van het materieel volgens internationale nummering: 1966 goederenwagens; 1969 personenrijtuigen. In 1969 wordt de laatste 600 mm smalspoorweg opgeheven.
Tijdperk IV 1970 - 1990	Voltooiing tractiewisseling. Snelle modernisering. 1975 Buitendienststelling twee- en drie-assige personenrijtuigen. 1978 Opening van de spoorweg Varna-Illitschovsk. 1979 Laatste rit van de stoomlocomotief in normale dienst.
Tijdperk V vanaf 1990	Nieuwe tijd.